

Åstorps kommun

Månadsuppföljning

Socialnämnden

Beslutad av:
Socialnämnden 2022-10-20
DNR 2022/44

Innehållsförteckning

1	Helårsprognos.....	3
1.1	Händelser av vikt.....	3
1.2	Bedömning av årsprognos.....	4
1.3	Förklaring till budgetavvikelse.....	4
1.4	Åtgärder för budget i balans.....	6
2	Uppföljning helårsprognos verksamhetspecifik	8
2.1	Socialnämnden	8
3	Investeringar.....	9
4	Nyckeltal.....	10
4.1	Personalkostnader.....	10
4.2	Vård och omsorg	10
4.3	Individ och familj.....	11
4.4	Stöd och trygghet	11

1 Helårsprognos

	Utfall	Helårsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Statsbidrag	11 112,0	13 100,0	3 773,0	9 327,0
Övriga intäkter	19 628,0	28 100,0	27 199,0	901,0
Summa intäkter	30 740,0	41 200,0	30 972,0	10 228,0
Personalkostnader	-172 435,0	-226 895,0	-216 761,0	-10 134,0
Lokalkostnader	-20 662,0	-27 600,0	-26 974,0	-626,0
Övriga kostnader	-57 777,0	-66 300,0	-66 832,0	532,0
Avskrivningar, räntor	-1 469,0	-3 698,0	-3 698,0	0,0
Summa kostnader	-252 342,0	-324 493,0	-314 265,0	-10 228,0
Summa Nettokostnader	-221 602,0	-283 293,0	-283 293,0	0,0

Förvaltningens resultat efter september avviker med -9 201 tkr i relation till budget. Prognos för året är en budget i balans, tack vare att avvikelser till del kan balanseras av statsbidrag och kompensation för volymökningar men också för att verksamheten aktivt söker ställa om till andra lösningar.

Avvikelsen förklaras av stora personalkostnader under kvartal ett för vård och omsorg med anledning av covid-19, ökad vårdtyngd inom hemvård under maj till och med september, vårdtyngdsökning inom gruppboende enligt LSS samt tvångsvård enligt LVM på grund av missbruk.

1.1 Händelser av vikt

Individ och familj

Fortsatt omställning av Öppenvården pågår med kompetensutveckling under hösten. Rekrytering av behandlare har genomförts inom ramen för omställningen för att bättre kunna möta behov och efterfrågan från myndighet barn & familj och individ & försörjning. Samverkan och erfarenhetsutbyte med andra kommuners öppenvård som en del i denna kvalitetshöjning har genomförts. Journal digital, ett instrument för att följa upp effekten av insatsen, är under införande.

Planering kring olika gruppverksamheter, såväl inom vuxen missbruk som inom barn & familj pågår. Utbildning inom missbruk och samsjuklighet är genomförd och likaså har nytt arbetsverktyg (previct) införts för att bättre kunna möta vuxna inom risk- och/eller missbruk. Denna satsning görs tillsammans med enheten Individ & försörjning för att bättre kunna möta kommuninvånarna.

Fördjupad samverkan med FINSAM samt Arbetsmarknadsenheten för att tillsammans finna arbetsätt som hjälper de individer som står långt ifrån självförsörjning. Det är personer som bland annat är långvarigt sjuka eller språksvaga.

Stöd och trygghet

Fortsatt arbete är görs för att öka personalens kunskap inom funktionsstödsområdet. Till exempel har verksamheten köpt in en utbildning i lågaffektivt bemötande för brukare med utåtagerande beteende. Verksamheten arbetar vidare med att implementera IBIC (individens behov i centrum) och att alla brukare ska ha aktuella genomförandeplaner utifrån IBIC där aktiv medverkan, om möjligt, från brukaren ska ligga till grund för insatserna till brukaren.

Verksamheten har byggt en uppdragsenhet i samband med att ansvaret för kontaktpersoner flyttades över. I enheten handläggs även ledsagning och avlösning. Bedömning görs att detta kommer att öka kvalitén för de som erhåller insatsen men också utifrån rekrytering av nya uppdragstagare.

Verksamheten har arbetat riktat med kvalitetsarbete inom handläggning av LSS och bedömning görs att verksamheten framöver kommer ha en ökad rättssäkerhet och kvalitet avseende beslut och handlägningsprocess. Rekryteringsarbete har varit framgångsrikt och medarbetare med hög kompetens har valt Åstorp som arbetsgivare.

Inom verkställigheten har enheterna arbetat för en ökad följsamhet gentemot personalhandbok och effektivare schemaläggning samt nyttjande av resurspass.

Vård och omsorg

Verksamheten har arbetat mycket med det social innehållet och aktiviteter på vård och omsorgsboendena. Följande aktiviteter har erbjudits:

- Kulturskolan har spelat för alla omsorgstagarna på Astern i trädgården.
- Separat spelning på en av våningsplanen på Astern.
- Kören är på besök och sjunger på båda boenden.
- våffelkalas och allsång.
- Digital vårdkatt. Många omsorgstagare känner sig lugnade av kattens tyngd i knät och dess spinnande.

Verksamheten har även anställt två aktivitetssamordnare för att samordna aktiviteter. En anställdes i april och en i juni månad. Ett stort arbete har genomförts med att bland annat kartlägga träffpunkter och lokaler, aktivitetsarbete och volontärarbete.

1.2 Bedömning av årsprognos

Förvaltningen har, inräknat statsbidrag och kompensation för volymökningar, en negativ avvikelse om 500 tkr men prognostiserar en budget i balans. Utfallet är försämrat med 700 tkr sedan delårsrapporten vilket beror på att personalkostnaderna för semesteruttag är fördelat jämnt över året, men tas ut med större vikt under perioden juni till augusti. Hemvårdens kostnadsutveckling fortsätter alltså i takt med det ökade antalet beviljade timmar.

Prognosen bygger på utfall per den 220930 samt på antaganden om viss volymökning inom några av verksamheterna samt att de åtgärder som krävs för att hålla prognosen får effekt.

Det finns vissa osäkerhetsmoment som prognosen inte har tagit höjd för:

- en större ökning av volymer inom hemvård än antagandet
- ökad smittspridning i paritet med kvartal ett
- ökade livsmedelspriser och el för verksamheterna
- fler bidragstagare på grund av ökade livsmedelspriser och elkostnader

1.3 Förklaring till budgetavvikelse

Individ och familj

Förklaringen till budgetavvikelsen är kostsamma placeringar för vuxen-placeringar (däribland 3 LVM) av avhoppare samt i huvudsak två kostsamma barnplaceringar och placeringar i externa familjehem. Detta i kombination med avvikelser på personalsidan som fanns vid årets ingång samt konsultinhyring, vilket ger en egentlig negativ avvikelse.

Volymkompensationer för placeringar inom Barn och familj samt Individ och försörjning balanserar verksamhetens avvikelser.

Avvikelseerna på personalsidan beroende på förstärkningar har bidragit till minskade kostnader på verksamhetssidan. Exempelvis har försörjningsstödet kunnat bibehålla eller t o m minska kostnadsnivån jämfört med första halvåret trots markant försämrade ekonomiska förutsättningar för kommuninvånarna till följd av ökade priser i samhället. Förstärkningar inom öppenvården har möjliggjort interna lösningar, varför förväntade placeringskostnader har kunnat halveras under sista kvartalet av året.

Den positiva årsprognosen har kunnat åstadkommas i huvudsak genom;

- omförhandlingar av avtal
- omställning till interna resurser
- personalförstärkningar som har gett resultat på verksamhetssidan
- ökad kunskap om och detaljplanering av ekonomi i enheterna

Stöd och trygghet

Den största avvikelsen ligger under personalkostnader. Verksamheten har ökade kostnader för övertid och fyllnadstid vilket signalerar att verksamheten saknar resurser att täcka behovet av bemanning.

Verksamheten saknar budget för en externt köpt boendeplats inom LSS, varför verksamheten har en avvikelse även där.

Verksamheten ser en ökning av kostnaderna inom gruppboendena och en djupare utredning och analys kring detta görs för att dels se över eventuella ytterligare åtgärder men också utifrån att tillse rätt budgetläge inför budget 2023.

Inom assistans och psykiatri finns positiva avvikelser på grund av färre brukare samt vakanshållning av boendestödjar-tjänster, vilket balanserar avdelningens budget.

Vård och omsorg

Både Atern och Vidåsen har haft covidutbrott under året. Dessa har varit småskaliga, men resurskrävande kohortvård, bedrivs vid varje konstaterar fall av covid-19, vilket gett betydande effekter på kostnadssidan för personalbudgeten. Medel för förstärkt äldreomsorg, Covid-19 stöd, har inte inkommit till fullo, intäkterna är därmed inte lika höga som budgeterat.

Asterns och Vidåsens faktiska bemanningsgrad överensstämmer inte med budgeterad bemanningsgrad. Detta kan bland annat förklaras av våra kollektivavtal gällande arbetstider som anger att vårdpersonalen arbetar varannan helg samt att Kommunen erbjuder önskad sysselsättningsgrad med heltid som norm. Det ligger nu ett stort arbete på att planera för en budget i balans utifrån de faktiska ramarna.

Hemvårdens budget är baserad på förra årets budget som i sin tur var baserad på året innan. Budgeten täcker inte den volymökning som verksamheten har.

En förklarande faktor till den stora vårdtyngden är att det finns en kö av personer som väntar på erbjudande om vård och omsorgsboende, men som bor kvar hemma och får omsorgsinsatser av hemvården.

1.4 Åtgärder för budget i balans

Individ och familj

Den övergripande åtgärden för budget i balans och som rör samtliga enheter är det pågående omställningsarbetet där interna resurser ska stärkas upp för att klara av att hantera fler ärenden på hemmaplan. Förstärkning av vuxenbehandlare och personer som kan arbeta mer "hands on" med denna målgrupp (s k hemmastödjare) ska leda till att placering på institution undviks. Förstärkning med familjehandlare ska leda till att den egna öppenvården kan hantera mer komplexa ärenden och därmed undviks placering och externt köpt vård.

Ytterligare åtgärder som är pågående/planeras;

- Samarbete med LSS pågår för att se över hur verksamheterna tillsammans kan möta behoven för de två mycket kostsamma ärendena som idag är placerade på institution. Konkret plan för dessa ärenden finns i samverkan med LSS.
- Arbetet med att se över vården kring placerade barn fortskrider och hemflytt är planerat för en handfull av barnen då det anses vara i linje med deras bästa. Det handlar om att möta och stötta familjen på hemmaplan med hjälp av öppenvård. Fem barn är hemtagna i år med uppstöttning från öppenvården och ytterligare två är på väg att flyttas hem. Därutöver planeras fyra vårdnadsöverflyttningar. Vårdnadsöverflyttningar har inte en kostnadsmässig effekt i sig men frigör personalresurser.

En utmaning är de placeringar som verksamheten tvingats göra utifrån skydd av avhoppare från kriminalitet. Dessa personer kan inte ha sitt boende i närheten av kommunen, vilket leder till placering på annan ort. Detta är personer med omfattande problematik som behöver stöd i vardagen, vilket leder till att en "vanligt" boende inte blir tillräckligt och placering nödvändig. För denna målgrupp finns ingen höjd i budget och är svåra att hitta interna alternativ till. Kostnader för avhoppare förväntas kvarstå.

Det finns mycket höga kostnader för extern familjehemsvård vilket det inte finns en budget för. Det sker en översyn av i vilka lägen externa lösningar väljs och om det finns andra alternativ. Idag ligger rekryteringen av familjehem i öppenvården och besluten i barn och familj. Detta kommer att ändras så att familjehemsvården tillhör enhet barn och familj, vilket gör att barn och familj äger verkställighetsfrågan. Detta medför en bättre helhetsyn kring såväl verksamhet som budget då det i nuläget beslutas om extern vård i en verksamhet som inte betalar för den.

De avtal som har skrivits med externa parter ses över och försök till förhandling av priserna när det gäller HVB/ stödboende/ externa familjehem sker. Detta arbete har redan gett effekt om ca +800 tkr för året.

Antalsmässigt minskade placeringar, omförhandlingar av befintliga avtal och att undvika externa familjehem bedöms kunna ge avsevärda ekonomiska förbättringar.

Förstärkning på personalsidan där verksamheten kan upprätthålla personalstyrkan istället för att ständigt brottas med rekrytering och glapp för att personer slutar förväntas få fortsatta effekter på kostnaderna för försörjningsstöd. Samverkan med arbetsmarknad är också en viktig faktor i arbetet med att minska antal personer som är beroende av försörjningsstöd och som följd också minska kostnader.

Vad gäller vuxenplaceringar kommer de befintliga placeringarna att ses över och om möjligt alternativ till institutionsvård ersätta den nuvarande vården. Detta är dock inte möjligt avseende de tre LVM-ärendena.

Omställningsarbetet i öppenvården och att ytterligare en behandlare har tillkommit på vuxensidan förväntas minska kommande behov av institutionsvård under året.

Öppenvårdens utökning av behandlare förväntas leda till att minska underskott i andra enheter och för helheten. Översyn av avtal och ersättningar till familjehem kommer att göras för att tillse att dessa ligger inom rimlig ram.

Stöd och trygghet

Schema och bemanning ses över och ett aktivt arbete görs för att anpassa bemanningen flexibelt efter planerade brukarinsatser samt en medveten bemanning vid sjukfrånvaro utifrån målsättning om budget i balans. Verksamheten håller en fortsatt strikt förhållning inför alla kostnader. Det kommer under hösten att innebära vissa kvalitetssänkningar inom ramen för social tid och aktiviteter för boende på gruppboende, som ett led i att hålla budget.

Översyn av schemalaggningsen inom korttidstillsynen har bland annat inneburit minskade utgifter för övertidsersättningar. För utvecklingskostnader inom verksamheten planeras en finansiering via statsbidrag.

Att planera långsiktigt och nyttja kompetens i den egna verksamheten är också åtgärder som vidtas för att hålla budgeten i balans. Verksamhetens handledningsbehov täcks främst inom ramen för den egna verksamheten där enheterna arbetar över enhetsgränserna.

Verksamheten ser fortlöpande över kostnader för externköp och möjligheter till egen drift i alla delar av verksamheten. Planeringsarbete pågår för att frigöra ytterligare korttidsplats inom socialpsykiatrien för att för att förstärka möjligheten till internköp av boendeplats ur ett helhetsperspektiv inom förvaltningen.

Vård och omsorg

Schema och bemanning ses över och ett aktivt arbete görs för att anpassa bemanningen flexibelt efter planerade insatser samt en medveten bemanning vid sjukfrånvaro utifrån målsättning om budget i balans. Exempel vid frånvaro; att inte tillsätta vikarie då annan våning har tillgång av personal. Eller att inte tillsätta vikarie då lediga lägenheter finns. Arbete har gjorts för att personal ska arbeta med varandra oavsett vilken våning de annars arbetar på. Att vara flexibla och hjälpas åt vid exempelvis läkemedelshantering och brist på delegering av personal. Detta arbete görs också för att verksamheten inte ska bli så sårbar under sommarperioden, gällande personaltillgång.

Under maj och juni pågår arbete med att upprätta en bemanningsplan som ska bli känd för hela verksamheten, så att inga "onödiga" vikarietillsättningar görs när chefstöd inte är på plats.

Verksamheten har sedan tidigare dragit ner på antal arbetspass på helgerna för att undvika att fler personer behöver anställas. Arbete pågår med att se över om övertaligheten används i form av resursspass på ett adekvat sätt. Analysen av bokade resursspass årets första tertiäl visar en bokningsgrad om 87,7 %. Detta innebär att drygt 12 % av resursspassen utgör en kostnad för verksamheten.

Verksamheten har också under en tid kartlagt och planerat åtgärder för att få ner kostnader för livsmedel.

Säkerställande av kvalitet sker genom att enhetschef följer upp omsorgstagarnas behov genom att befinna sig i verksamheten och delta i de tvärprofessionella team-mötena.

Utökad tillsyn via trygghetskamera gör att hemvården kan dra ner en runda/natt.

Verksamheten kommer att kunna se resultat av detta efter nästa schemaperiod. Hemvården utreder just nu hur beställd tid och planerad tid matchar i utförandet.

2 Uppföljning helårsprognos verksamhetspecifik

2.1 Socialnämnden

Tabellvärden	Utfall	Helårsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Nämnd	0,5	0,8	0,8	0,0
Förvaltningsövergripande	13,2	19,9	19,9	0,0
Individ och familj	52,3	67,7	68,8	1,1
Stöd och trygghet	43,2	56,6	57,8	1,2
Vård och omsorg	112,4	146,0	143,7	-2,3
Nettoresultat	221,6	291,0	291,0	0,0

Nämnd

Inga avvikelser och prognosen är en budget i balans.

Förvaltningsövergripande

Inga avvikelser och prognosen är en budget i balans.

Individ och familj

Verksamheten prognostiserar en avvikelse om + 1 100 tkr vid årets slut.

En förbättrad prognos mot föregående månad då arbete med både placeringar och personal har genomförts, samt sett över utvecklingsprognosen på försörjningsstöd. Avtalsförhandlingar och översyn av insatsmatchningar har också gett ett positivt resultat.

Stöd och trygghet

Verksamheten prognostiserar en avvikelse om +1 200 tkr vid årets slut.

Avvikelsen handlar till största delen om att verksamheten har färre brukare inom assistans än budgeterat. Inom psykiatrin har verksamheten haft en vakanshållning av tjänster för att stötta förvaltningens samlade resultat.

Inom gruppboendena har kostnadsutvecklingen för bemanning hävts och har nu ett stabilt utfall för personalkostnaderna.

Vård och omsorg

Verksamheten prognostiserar en avvikelse om -2 300 tkr vid årets slut.

Vård och omsorgsboendena har större kostnader för bemanning än budgeterat, vilket härrörs till både sjuktagen under kvartal ett men också till att heltid som norm och resursspass inte planeras ut i enlighet med personalhandboken. Hemvården påvisar fortsatt kostnadsutveckling i relation till det ökade antalet beviljade hemvårdstimmar.

3 Investeringar

	Utfall	Interim	Periodiserat utfall	Helårsprognos	Årsbudget	Avvikelse
Investeringsinkomst	0,0			0,0	0,0	0,0
Investeringsutgift	-1 902,0			-3 500,0	-8 318,0	4 818,0
Nettoinvestering	-1 902,0			-3 500,0	-8 318,0	4 818,0

Avvikelserna i investeringsbudget beror på:

- att investeringarna för åtgärder för värmeolja tas av fastighetsägaren istället för av nämnden. Nämnden får istället en högre hyra som konsekvens av åtgärderna. Hyreseffekten är medtagen i nästa års budgetarbete. Motsvarar 1 250 tkr.
- kostnader för inventarier i samlokalisering hemvård, hemsjukvård flyttas ett helt år framåt. Motsvarar 500 tkr.
- budget för vårsängar kommer inte att nyttjas fullt ut då verksamheten investerade i flera nya sängar och Rotobeds föregående år. motsvarande 400 tkr.
- det finns en planering för inköp av välfärdsteknologi motsvarande 1 500 tkr.

4 Nyckeltal

4.1 Personalkostnader

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Fyllnadstid, tkr	69,0	56,0	58,0	37,0	50,0	35,0	25,0	50,0	57,0			
Övertid, tkr	616,0	793,0	379,0	333,0	326,0	421,0	410,0	827,0	959,0			
Andel sjukfrånvaro, %	8,70	8,89	7,10	7,15	6,41	6,20	4,61	6,23	5,42			

Kommentar

Under början av årets månader har verksamheten arbetat under ett ansträngt pandemiläge med hög frånvaro och vikariebrist vilket inneburit övertid och påföljande kostnader för verksamheten. Då bemanningsbehovet enligt graf inom flera verksamheter ligger över budget samt faktisk bemanning utifrån önskad sysselsättningsgrad ligger under budget innebär detta att kostnader i form av timvikarier och övertid för att täcka schema. Siffrorna för september är preliminära då alla kostnader och frånvaro ännu ej är fullt uppbokat.

Inom hemvården har verksamheten haft svårt att rekrytera nya undersköterskor i kombination med fler beviljade timmar. För att kunna verkställa har verksamheten fått använda sig av befintlig personal vilket inneburit mycket fyllnadstid, övertid och timvikarier.

Förklaringar till övertid inom övriga verksamheter inom vård och omsorg handlar om introduktion, vikarie vid utbildning, avsaknad av vikarier samt sjukfrånvaro.

Inom Individ och familj finns fortfarande två personer sjukskrivna som dock i september arbetar deltid med successiv återgång. Den övertid som ökade i augusti berodde på akuta placeringar/ärenden. Det har vidare förtydligats för chefer och medarbetare i vilka situationer övertid är aktuellt.

4.2 Vård och omsorg

Särskilt boende

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal belagda platser	68	65	68	70	73	76	72	69	68			

Hemvård / beviljade timmar

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Beviljade timmar, inkl HSL	9 222	8 474	9 941	9 970	10 084	9 814	10 642	10 481	9 999			

Hälso- & sjukvård

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal inskrivna i hemsjukvården	203	208	230	225	227	230	233	228	233			

4.3 Individ och familj

Barn och familj

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Barn- och ungdomsvård, antal dygn	186	168	186	184	217	220	231	197	169			
Totalkostnad placeringar	8 373	7 562	8 737	8 247	9 191	9 173	9 044	6 388	4 653			

Vuxenvård

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vuxen, externt köpt vård, antal dygn	112	116	168	165	155	187	159	185	162			

Ekonomiskt bistånd

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Antal hushåll	191	199	198	197	187	170	167	176	171			
Antal biståndstagare	272	295	295	291	277	246	234	239	239			

4.4 Stöd och trygghet

Funktionsvariation / Funktionsstöd

Uppföljning	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Gruppboende, antal belagda platser	37	37	37	37	37	37	37	37	37			
Köpt vård, externt boende, antal dygn	62	56	62	60	60	60	62	62	60			
Funktionsstöd person, antal brukare	24	24	23	23	24	25	25	26	26			

Kommentar

Gruppboende betyder antal belagda platser i gruppboende samt bostad med särskild service enligt LSS 9:9. Socialpsykiatri bostad med särskild service har 11 brukare, volymen ligger stabil och väntas göra så över året.

Externköp avser externköpt LSS boendeplats och externköpt psykiatriplats. Bedömning utifrån årssnitt om 60,6 dygn per månad och totalt 728 vård dygn på årsbasis för båda placeringar.

Funktionsstöd person innebär beviljat bostöd enligt SoL inom socialpsykiatri. Boendestöd verkställs även i enlighet med SoL via Höken boendestöd och här finns 16 brukare under perioden. Boendestöd har totalt 42 brukare och nya beställningar som väntas starta upp inom kort. Verksamheten har en ledig plats på gruppboende och en ledig plats på psykiatriboende.